

παντὸς ἀκινήτου κτήματος, ἐξαιρουμένης τῆς οικίας ἐν ἣ ἔμελλον νὰ κατοικήσω. Καὶ οὕτω μετὰ ἑκατονταετῆ σχεδὸν ἀγῶνα, ἀπὸ τῆς ἐν ἔτει 1524 ἀποστολῆς τῶν δύο πρέσβειων Πετρετῆ καὶ Ἀβράμη, ἔληξεν ἐπὶ τέλους τὸ περίφημον ζήτημα, ὅπερ ζωηρῶς ἀνεφύη ἐν Κερκύρα, περὶ περιορισμοῦ τῶν Ἑβραίων εἰς τινα χώρον ὅλως κειχωρισμένον ἀπὸ τῶν Χριστιανῶν.

Ἐπεται τὸ τέλος

I. A. ΡΩΜΑΝΟΣ

Ἡ ΔΥΝΑΜΙΣ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

Διήγημα

(Συνέχεια καὶ τέλος Ἰδε σελ. 374)

Β'.

Ἡ συμφορὰ δὲν ἐπέρχεται μόνη, καὶ ἐκείνου, καθ' οὗ ἄπαξ ἡ μοῖρα εὐστόχως ἐσκόπευσε, δὲν παύεται ἐκ νέου καταδιώκουσα. Ἀλλὰ τὸ δεύτερον τῆς ἀδυσωπῆτου μοίρας κτύπημα σχεδὸν οὐδ' ὅλως ἐπέδρασεν ἐπ' ἐμοῦ, διότι εἶχον ἤδη αἰσθηθῆ τὸ ὀδυνηρότατον τῶν αἰσθημάτων. Μετὰ μίαν ἐβδομάδα καὶ ὁ μικρὸς μου υἱὸς ἐκειτο εἰς τὸ πλευρὸν τῆς μητρός του ὑπὸ τὴν βαρεῖαν καὶ μαύρην γῆν. Ἀδιάφορος καὶ περὶ πᾶσαν αἰσθησὶν ἀπημβλυμένος διηρχόμην τὰς ἡμέρας. Πᾶσα ἡ πελατεία μου ἦτο νῦν εἰς χεῖρας τοῦ βοηθοῦ μου· διότι ἐγὼ οὔτε εἰργαζόμην, οὔτ' ἐσκεπτόμην, οὔτε προσηχόμην, οὔτ' ἐγόγγυζον, ἀλλὰ μόνον ἠσθάνομην καταπνιγομένην τὴν καρδίαν μου, βαρύτερα πιεζομένην τὴν κεφαλὴν μου, ἧτις παρέλυε πᾶσαν δύναμιν τοῦ ἐγκεφάλου.

Ἡ δύστηνος γραῖα μήτηρ μου! «ὦ, εἴθε ν' ἀπέθνησκεν ὁ Μάξιμος μου, ὅτε εἶχε πάθη ἀπὸ τὴν περιπνευμονίαν!» ἔλεγεν ἀναστενάζουσα, «Θὰ ἦτο πολὺ προτιμότερον».

Ἡμέραν τινά, πρὶν ἢ παρέλθῃ ἔτος ἀπὸ τοῦ θανάτου τῆς Φλώρας μου, εἰσῆλθεν ἡ μήτηρ εἰς τὸ δωμάτιόν μου ἐπὶ μὲν τοῦ προσώπου μειδίαμα, εἰς δὲ τὴν χεῖρα ἔχουσα ἀνοικτὴν ἐπιστολὴν καὶ ἀνεφώνησε: «Μετὰ τὴν βροχὴν ἔρχεται εὐδία. ὦ τί χαρὰ! Ὁ ἀδελφός σου ἔλαβε τὴν συγκατάθεσιν τῆς μῆς Δουγκερ καὶ ἐντὸς δύο μηνῶν τελοῦνται οἱ γάμοι. Με παρακαλεῖ δὲ νὰ σε καταπέσω ν' ἀναχωρήσῃς εἰς Νέαν Ὑόρκην, ἵνα παρευρεθῆς κατὰ τοὺς γάμους.» — Αἱ τελευταῖαι τῆς μητρός μου λέξεις ἐκέντησαν ὡς βελόνη τὴν καρδίαν μου. Νὰ παρευρεθῶ ἐγὼ εἰς γάμον! Ἀλλ' ἠσχύνθη ἀμέσως τότε ἐπὶ τῆ θλίψει μου, ἧτις κυρίως εἶπεν ἐκ φθόνου εἶχε τὴν ἀρχήν. Πῶς με κατέστησεν ἡ ὀδύνη τόσο ἐγωῖστίην, ὥστε νὰ φθονῶ ἄλλον τινὰ διὰ τὴν εὐτυχίαν αὐτοῦ, καὶ ὅταν μάλιστα ὁ ἄλλος οὗτος εἶναι ὁ ἀδελφός μου, ὁ καλὸς καὶ ἀφωσιωμένος Χάνς! Βλέπων τὴν εὐτυχίαν τοῦ νεκροῦ ἔρωτικῶς ζε-

γους θὰ αἰσθανθῶ βεβαίως τὴν καρδίαν μου κατασπαρασσομένην, ἀλλ' οὐχ ἤττον θέλω νὰ γείνω ἀνώτερος ἑμαυτοῦ· δὲν ἐπιθυμῶ νὰ ψευσθῶσιν αἱ ἐλπίδες τοῦ ἀδελφοῦ μου, ὅστις δὲν ἐδίστασε νὰ παρευρεθῆ κατὰ τὴν ἐν Νικαία τελετὴν τῶν γάμων μου. Ὑπὸ τὸ κράτος δὲ τοιούτων σκέψεων καὶ αἰσθημάτων διατελὼν «μητέρα», ἀνεφώνησα αἶφνης, «ἐτοίμασον τὰ κιβώτια, τὴν προσεχῆ ἐβδομάδα ἀναχωρῶ εἰς Νέαν Ὑόρκην». Ἡ ἀγαθὴ γυνὴ μὲ ἐνηγκαλίσθη καὶ χύνουσα δάκρυα χαρᾶς ἐπὶ τῆ ἀποφάσει μου, διότι ἠλπίζεν ὅτι ἐκ τοῦ ταξειδίου τούτου θὰ ἐπέλθῃ τελεία θεραπεία τῆς κατατροχούσης με ψυχικῆς νόσου.

Καὶ εὐνόητον μὲν εἶναι, ὅτι οὐχὶ ὀλίγον συνεικινήθη ἐπὶ τῆ ἀγαλλιάσει αὐτῆς, ἀλλ' οἱ ὀφθαλμοί μου ἔμειναν ξηροί. Ἐθρήνουν ἐν τῇ καρδίᾳ μόνον, καὶ τοῦτο ἀκριβῶς ἔθεωρεῖτο ὑπὸ τῶν φίλων μου ὡς κάκιστον σημεῖον. Καὶ ἤκουσα τὸν καθηγητὴν Διδύρφ λέγοντα πρὸς τὴν μητέρα μου: «Ὁ υἱός σας ἔχει moral insanity, εἶδός τι πνευματικῆς νόσου, ἧτις δὲν ἀποκλείει μὲν τὴν λειτουργίαν τοῦ νοῦ, ἀλλὰ παραλύει τὴν δύναμιν τῆς βουλήσεως. Ἡ βαθεῖα αὕτη μελαγχολία ἂν ἐξακολουθήσῃ ἐπὶ τινα ἔτι χρόνον, δεινὸν τι ἐπίκειται». Ἐπειδὴ καὶ ἐγὼ ἤμην ἰατρός, οὐδὲν νέον εὑρισκὼν εἰς τοὺς λόγους, οὗς ὁ Διδύρφ ἐν τῷ παρακειμένῳ δωματίῳ ἔλεγε πρὸς τὴν μητέρα μου.

Τὴν ἐπιούσαν ἤρχισα τὰς πρὸς ἀποχαιρετισμὸν ἐπισκέψεις μου. Πάντες δ' ἐξέφραζον τὴν χαρὰν ἐπὶ τῇ ἀποφάσει ἣν ἔλαβον. Ὑπελείθη δὲ πλέον ὁ τελευταῖος ἀποχαιρετισμὸς ἐξω τῆς πόλεως ἐν τῷ νεκροταφείῳ. Ὅτε τὴν ἐπιούσαν διευθύνθην περιαλγῆς τὴν καρδίαν πρὸς τὸν πένθιμον ἐκείνου τόπον, ὁ οὐρανὸς ἔλαμπε διαυγῆς.

Μετ' ἐπιθνήτου καρδίας ἔστην πρὸ τοῦ μεγάλου μέλανος μαρμαρίνου σταυροῦ, ἐφ' οὗ ἦτο ἐγκεχεραγμένον μόνον τὸ ὄνομα «Φλώρα».

Ὁ ἥλιος ἐσπινθηροβόλει ἐπὶ τῶν χρυσῶν γραμμάτων. Πλῆθος δὲ ποικιλόχρων ὑακίνθων — τοῦ ἀγαπητοῦ τῆς νεκρᾶς ἄνθους — εὐωδίαζον πρὸ τοῦ σταυροῦ, ἐκατέρωθεν τοῦ ὁποίου προεῖχον δύο μικραὶ καστανεαί. Καθ' ἐκάστην σχεδόν, ἀφ' ἧς ἡμέρας ἡ Φλώρα ἐτάφη, ἐπισκεπτόμην τὸ νεκροταφεῖον, ἀλλ' οὐδέποτε ἐνετυπώθη ἐν τῇ μνήμῃ μου τόσο βαθέως ἡ εἰκὼν τοῦ τάφου αὐτῆς, ὅσον κατὰ τὴν ἐαρινὴν ἐκείνην πρῶταν.

«Εἶμαι πράγματι τρελλός;» εἶπον κατ' ἑμαυτόν, ὅτε διὰ τῶν πολυανθρώπων ὁδῶν ἐν σπουδῇ ἔτρεχον, ἔχων ἐνώπιόν μου διηνεκῶς τὴν εἰκόνα τοῦ τάφου, ἧτις καὶ μέχρι τοῦ σιδηροδρόμου καὶ ἐν αὐτῇ τῇ σιδηροδρομικῇ ἀμάξῃ παρηκολούθησε τὴν ἐξημμένην φαντασίαν μου. Μόνον ὅτε ἀνῆλθον εἰς τὸ ἀτμόπλοιο ἠσθάνθη ἀνακούφισίν τινα· ἀλλὰ καὶ ἐκεῖ οὐχ ἤττον, ἐὰν μὴ ἐν φαινεῇ ἡμέρᾳ, ἀλλὰ καθ' ὕπνου σχεδὸν ἀνά

πάσαν νύκτα ἔβλεπον τὸν τάφον τῆς πεφιλημένης μου Φλώρας.

Ὁ ἀδελφός μου τὰ μέγιστα ἐχάρη, ὅτε μὲ εἶδεν, ἀλλ' ἐξεπλάγη ἐπὶ τῇ μεταβολῇ, ἣν εἶχον ὑποστῆ. Εὐθύς δὲ μὲ ὠδήγησεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ μέλλοντος πενθεροῦ, ἐνῶ ἀσυνήθης πολυτέλεια καὶ πλοῦτος ἐπεκράτει. Ἡ μονογενὴς θυγάτηρ τοῦ Ἄννα ἦτο ἔρασμα νεῦνις. Οἱ ζωιοὶ μέλανες αὐτῆς ὀφθαλμοί, ὅτε προσέβλεπον τὸν ἀδελφόν μου, ἐπανάφερον εἰς τὴν μνήμην μου τοὺς τῆς Φλώρας. Καὶ τῷ ὄντι ἦτο τὸ αὐτὸ περιπαθὲς καὶ σεμνὸν βλέμμα. Ἐπεδείκνυε δὲ πρὸς ἐμὲ ἀληθῶς ἀδελφικὴν ἀγάπην καὶ κατανοήσασα τὴν θλίψιν μου προσεπάθει παντὶ τρόπῳ καὶ μετὰ πολλῆς λεπτότητος ν' ἀπομακρύνῃ ἀπ' ἐμοῦ πᾶν ὅ,τι ἠδύνατο νὰ μοι ὑπενθυμίσῃ τὴν ἀνεπανόρθωτον συμφορὰν μου. Καὶ ὁ πατήρ δ' αὐτῆς, ὅστις ἦτο πεοῖπου ἐξηκοντούτης, ὑψηλὸς καὶ ῥωμαλέος γέρον, προσεπάθει μετ' ἐπιτεινομένης φιλοφροσύνης πάντοτε νὰ με διασκεδάζῃ.

Τὴν ἐσπέραν ἐκάστης Τρίτης συνήρχετο ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ κ. Δουγκερ συναναστροφῇ, ἀπὸ τῆς ὁποίας ἐγὼ, ἐπειδὴ τὸ μόνον πρὸς διασκέδασιν μέσον ἦτο ἡ μουσικὴ, ἐκάστοτε κρυφίως ἀπεσυρόμην. Διότι ἡ μουσικὴ μοι ἦτο μαρτύριον, καὶ ἀπὸ τοῦ θανάτου τῆς συζύγου μου οὐδὲ εἰς μουσικὸς τόνος εἶχε προσβάλλῃ τὴν ἀκοήν μου.

«Ἀγαπητέ μου ἀδελφέ», μοι εἶπεν ἡμέραν τινὰ ἡ Ἄννα μετὰ παρακλητικῶν τόνου, «ἀπόψε πρέπει νὰ μείνῃς, διότι θὰ παρευρεθῇ νέα τις ἐκ τῆς πατρίδος σας, ἥτις πολὺ χαίρεται, ὅταν ἀκούῃ τὴν μητρικὴν τῆς γλώσσαν· μείνε πρὸς χάριν μου.» Ἐπὶ τούτοις δὲ ὑψώθη ἐπὶ τῶν ἄκρων τῶν ποδῶν, μὲ προσέβλεψεν ἱκετευτικῶς καὶ μ' ἐφίλησεν. Ἠττήθη καὶ ὑπεσχέθη ὅτι θὰ μείνω. Κατὰ τὴν ἐσπέραν ἐκείνην προσῆλθε πλῆθος φίλων, ἐν οἷς ἰδίᾳ διεκρίνοντο εὐμορφοὶ τινες κόραι. Εὐθύς δὲ παρετήρησα, ὅτι αἱ πλείσται τούτων ἔτριπτον ἐπ' ἐμὲ πλήρη εὐμενεῖας βλέμματα, ἀλλὰ μετ' οὐ πολὺ πᾶσαι ἔστρεφον ἀλλαχού τὴν προσοχὴν, εὐρίσκουσαι με λίαν ψυχρὸν καὶ ἀδιάφορον.

Καὶ ἐγὼ αὐτὸς ἠσθάνομην ὅτι ἡ καρδίᾳ μου ἦτο νεκρὰ ἐντὸς τοῦ στήθους μου, ὅπερ ἐπίσης ἦτο ψυχρὸν, κενὸν καὶ ἔρημον. Μολονότι ὠμίλουν εὐχερῶς τὴν γαλλικὴν καὶ ἀγγλικὴν, ἐν τούτοις, ἵνα εἶμαι μόνος καὶ ἀνενόητος, ἐκρυπτόμην ἐν τινι τῶν παραπλευρώς κειμένων μικρῶν δωματίων. Ἄλλ' ὁ φιλόστοργος ἀδελφός μου δὲν ἠδύνατο νὰ ὑποφῆσῃ τοῦτο· διὸ παρέμενε πλησίον μου καὶ πολλὰ ἐλέγομεν περὶ τῆς πατρίδος καὶ τῶν ἡμερῶν τῆς παιδικῆς ἡμῶν ἡλικίας. Ἐν τῇ συνομιλίᾳ μας δὲν διέφυγε τὴν προσοχὴν μου ὅτι ἐν τῇ μεγάλῃ αἰθούσῃ ἔξω εἶχον παύση αἱ θορυβώδεις φωναὶ καὶ ταύτας εἶχε διαδεχθῆ ἄκρα σιγῇ.

Τότε αἴφνης ἠσθάνθη ἀκαριαῖον σπασμόν. Τόνοι θαυμασίως γλυκεῖς προσέβαλον τὴν ἀκοήν μου. Μοὶ ἐφαίνετο δὲ ὅτι ψυχὴ τις ὠμίλει πρὸς με ἡπίως, θέλουσα νὰ συλλάβῃ τὴν ἐμὴν αἰχμάλωτον καὶ ν' ἀπαγάγῃ μεθ' ἐαυτῆς μακρὰν ἀπὸ τῆς γῆς εἰς οὐράνιον τι, ἰδεώδες βασίλειον. Ἡ κροῶμην ἐν ἐκστάσει μετὰ πολλῆς προσοχῆς· οἱ μουσικοὶ τόνοι διεδέχοντο ἀλλήλους πλήρεις, μαλακοί, ὅτε μὲν παράπονον ἐκδηλοῦντος, ὅτε δὲ τρυφερῶς παρερχόμενοι, ὅτε δὲ μετὰ βαθμικῶς ἐπιτεινομένης ταχύτητος ὡς ἐν ἀτελευτήτῳ χαρᾷ καὶ ἀγαλλιάσει, μέχρις οὐ ἔκλαμπρος τις καὶ ἠδέως τελευτώσα ἀρμονικὴ κατακλιεῖς ἐπεσφράγισε τὸ μελωδικώτατον τεμάχιον. Ἐγὼ δὲ καλύψας διὰ τῶν χειρῶν τοὺς ὀφθαλμοὺς πικρῶς, πικρότατα ἔκλαιον. Ὁ ἠδὺς καὶ ἱκετευτικὸς τόνος συγκινήσας τὴν καρδίαν ἀπέσπασεν ἄπὸ τῶν ὀφθαλμῶν μου ἄφθονα τὰ δάκρυα διὰ τῆς γλώσσης ἐκείνης, ἣν οὐδὲν ἀνθρώπινον στόμα ὠμίλει.

Ἦκουσα τὸ ὄνομά μου προφερόμενον καὶ ἐν ταύτῳ ἠσθάνθη ὅτι ἐλαφρὰ τις χεὶρ συνέλαβεν ἡσύχως τὴν ἐμὴν. «Ἦτο ὠραῖον, αἶ;» — Ἐνευσα μόνον καὶ ἠθέλησα νὰ ἀπομακρυνθῶ, ἀλλ' ἡ Ἄννα μ' ἐκόλυσε καὶ μοι εἶπεν ἱκετευτικῶς, «Ὅχι, μείνε, λάβε ὀλίγον θάρρος, πρέπει ἀφύκτως νὰ ἴδῃς καὶ ἀκούσῃς αὐτὴν. Εἶνε ἀριστοτέχνις μαγεύουσα διὰ τοῦ ὁργάνου αὐτῆς». Ἐπιθέσασα δ' ἡ Ἄννα τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ βραχίονός μου μὲ ὠδήγησεν εἰς τὴν αἴθουσαν. Ἐπὶ τινος ἐλαφροῦ ὑψώματος ἦτο ἐστημένη τράπεζα χαμηλή, ἐφ' ἧς ἔκειτο ἀσυνήθως μεγάλη κίθαρις μετὰ διπλοῦ ὄρχεου. Πλησίον τῆς τραπέζης ἕσταντο μικρόσωμὸς τις λευκὸς ἄνθρωπος γέρων καὶ νεαρά τις κυρία. Προχωρήσαντες ὀλίγα βήματα εἰς τὴν αἴθουσαν παρετηρήσαμεν, ὅτι ἡ θεατικὴ ἐκείνη μαγεία, ὑπὸ τῆς ὁποίας κατεῖχοντο καὶ τὰ λοιπὰ μέλη τῆς συναναστροφῆς, ἕνεκα τῆς θαυμασίας μουσικῆς, νῦν ἤρξατο καὶ ἔργῳ ἐκδηλουμένη· διότι πάντες ἔσπευσαν νὰ περιβάλλωσιν τὴν αἰστοτέχνιδά, ἐκφράζοντες αὐτῇ θερμὰς εὐχαριστίας. Χειραγωγούμενος ὑπὸ τῆς νέμφης μου διὰ μέσου τοῦ πλήθους ἔστην πρὸ τῆς νεάνιδος. Ὅτε δ' ἐκείνη μετὰ τὴν προσαγόμενισιν τῆς μίς Δουγκερ ἔστρεψε τὸ πρόσωπον, ἐξέβαλον εὐθύς ἐλαφρὰν φωνὴν ἀναγνωρίζασα τὴν Δωροθέαν. — «Δωροθέα!» ἀνεφώνησα, λησμονήσας τὸ περὶ ἡμᾶς πλῆθος, «ὅποια ἐκπληξίς ἀπροσδόκητος! Εἶμαι ὁ ἄλλοτε σύννοκός σας καὶ κατόπιν ἰατρός σας Γροινάλδ!»

Εὐθύς ἐγενόμην ἄλλος ἐξ ἄλλου αἰσθάνομενος χαρὰν καὶ ἀνακούφισιν καὶ εὐθύμως ὀμιλῶν. Συνέλαβον τὴν χεῖρα τῆς νεάνιδος, ὡς ὁ ἀναρρώσας θλίβει εὐγνωμονῶν τὴν τοῦ σωτήρος ἰατροῦ, κατεφίλησα αὐτὴν ὀρμεμφύτως. Εἶτα δέ, ἐπειδὴ πάντες παρεκάλουν αὐτὴν νὰ κηθοίση ἐκ νέου, ἀπεμακρύνθη μὲν ὀλίγον, ἀλλ' ἐποποθετήθη πάλιν

τόσον πλησίον, ὥστε ἤκουον καλῶς τὸ κρουόμενον καὶ ἔβλεπον τοὺς κομφοὺς αὐτῆς δακτύλους, οἵτινες ὡς ἐν ὀρχήσει ἐκινουῦντο ἐπὶ τῶν χορδῶν. Ὡ πόσον ἦσαν μαγευτικαὶ αἱ μελωδίαι ἃς ἐξετέλει! πῶς μὲ συνήρπαζον καὶ νοερῶς μ' ἔφερον εἰς τὰ ὄρη τῆς πατρίδος μου! «Θαυμάσια, ἐξαισία!» ἀνεφώνησαν οἱ παριστάμενοι πάντες ἐν μιᾷ φωνῇ, ὅτε ἡ ἀριστοτέχνις ἐτελείωσε.

Ὁ γέρον ὠδήγησεν ἔπειτα τὴν Δωροθέαν πρὸς ἐμὲ καὶ ὅτε ἐρευνήσας τὰ κατ' αὐτὴν ἔμαθον, ὅτι κιθαρίζουσα κατέστησε τὸν βίον αὐτῆς ὅλως ἀνεξάρτητον καὶ ἐλεύθερον, ἐξερράγη — τις ἠδύνατο νὰ πιστεύσῃ τοῦτο πρὸ μιᾶς μόνης ὥρας! — εἰς ἀκράτητον γέλωτα. Ἀνεμνήσθην τῶν ἀσκήσεων καὶ τῶν ἀτελευτήτων ἐπαναλήψεων τοῦ φαsol λαρε sol λα καὶ ἐξῆς καὶ ἤρχισα διαβεβαιῶν αὐτὴν, ὅτι τὸ ὀδυνηρὸν ἐκεῖνο αἴσθημα, ὅπερ τότε εἶχε διεγείρῃ ἐν ἐμοί, ἦτο τόσον ἀκμαῖον ἐν τῇ μνήμῃ, ὥστε οὐδέποτε ἠδυνήθηον νὰ ἴδω ἀπλῶς κιθάριον, χωρὶς ἐν ταύτῳ νὰ αἰσθανθῶ καὶ νευρικὴν φρικίαν. Ἐγελῶμεν δ' ἐπὶ τούτῳ ἀμφοτέροι ὡς μικρὰ παιδιὰ.

Διὰ τῆς δυνάμεως τῆς μουσικῆς θαῦμα ἐξετελέσθη διότι ἤδη ἀνέλαβον τελειῶς ἐκ τῆς κατατροχούσης τὴν ψυχὴν μου μελαγχολίας. Ἀλλὰ μετ' οὐ πολὺ περιέπεσα εἰς ἀλλοίαν τινὰ νόσον — πῶς νὰ ὀνομάσω αὐτήν; — ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς οἱ Ἀσκληπιάδαι δὲν ἔχομεν ἄλλην ὀνομασίαν εἰ μὴ τὴν αὐτήν, ἢν καὶ οἱ ἄπλοι ἄνθρωποι κατελήφθηον ὑπὸ τοῦ πυρετοῦ τοῦ — ἔρωτος. Ἀφ' ἧς ἐσπέρας ἤκουσα τὴν Δωροθέαν, οὐδέποτε πλέον μ' ἐβασάνισε καθ' ὕπνου τὸ νεκροταφεῖον· ἐξ ἐναντίας δ' ἐκοιμώμην ὕπνον ἡσυχον καὶ διαρκῆ. Εὐθὺς δ' ἄμα ἀφυπνιζόμην, ἐσκεπτόμην τὴν Δωροθέαν, ἀνευ τῆς ὁποίας δὲν ἠδυνάμην οὐδὲ μίαν ἡμέραν νὰ ζήσω.

Ἡ τελετὴ τῶν γάμων τοῦ ἀδελφοῦ μου παρῆλθε πρὸ πολλοῦ. Οὐδὲν λοιπὸν εἶχον πλέον νὰ πράξω ἐν Νέα Ἰόρκῃ, ἀλλ' οὐδεμίαν ἀνθρωπίνην δύναμιν ἠδύνατο νὰ με ἀπαγάγῃ ἐκεῖθεν πέραν τοῦ Ὠκεανοῦ ἄνευ τῆς Δωροθέας. Μέχρι τοῦδε οὐδὲν εἶπον αὐτῇ περὶ τῆς καταστάσεως, ἐν ἧ εὐρίσκατο ἡ καρδιά μου. Εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι πάντοτε φιλοφροσύνην τινὰ καὶ εὐνοίαν μοι ἐπεδείκνυεν, ἀλλ' οὐδέποτε ἤμεθα μόνοι· διότι ὁ κ. Βάλλνερ, ὁ γέρον συνοδός, παρευρίσκατο πάντοτε πλησίον μας.

Ἡμέραν δὲ τινὰ ἦλθεν ὁ Βάλλνερ πρὸς ἐπίσκεψίν μου· μετὰ ἐλαφρὸν δὲ προανακρουστικὸν βῆμα ἤνοιξε μὲν τὸ στόμα ὡσεὶ θέλων νὰ εἴπῃ τι, ἀλλ' οὐδὲν ἕτερον ἠδυνήθη νὰ ἐκστομίσῃ, εἰ μὴ ἀπλῆν τινὰ καὶ ἄνυκτον λέξιν. «Ἐχετε ὑπόθεσιν τινὰ, κύριε Βάλλνερ;» ἠρώτησα τότε αὐτὸν θελήσας νὰ ἐμπνεύσω εἰς αὐτὸν θάρρος. — «Βεβαιώτατα, κύριε ἰατρέ,» μοι ἀπεκρίθη ἀναθαρρήσας· «ἔχω μίαν μόνην παράκλησιν, νὰ μὴ μας ἐπι-

σκέπτεσθε πλέον.» — «Διατί;» ἀνεφώνησα ὀργίλως; — «Χάριν τῆς νέας» ἐπανέλαβε σοβαρῶς «ἀνέλαβα νὰ ὁμιλήσω περὶ τούτου πρὸς ὑμᾶς. Τὴν Δωροθέαν γνωρίζω ἐξ ἀπαλῶν ἰσχυρῶν καὶ πρῶτος ἐγὼ ἐδίδαξα αὐτὴν τὴν κιθαριστικὴν τέχνην. Μολονότι δὲ εἶχον προκρίσθημά τι, ὅτι εὐφύτα τις φυσικὴ ἐν αὐτῇ ὑποκρύπτεται, ἐν τούτοις ἠμολογῶ, ὅτι οὐδέποτε συνέλαβον τὴν ἀκριβῆ ἰδέαν περὶ τοῦ ἐκτάκτου μουσικοῦ αὐτῆς πνεύματος, ὅπερ σὺν τῷ χρόνῳ τόσον ἐξόχως ἀνεπτύχθη. Ὅτε ἀπόλεσε τὴν μητέρα καὶ μετ' αὐτῆς πᾶν στήριγμα ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἐπὶ τέλους ὑπέστη καὶ τὸ δεινότερον τῶν δυστυχημάτων, τὴν στέρησιν τῆς ὁράσεως, τότε ἔσπευσα — ἐπιθυμῶν νὰ ὑποδοθῆσῃ ὄχι τόσον τὴν νέαν, ὅσον τὸ ἔκτακτον αὐτῆς πνεῦμα — νὰ παρακινήσω αὐτὴν νὰ δοκιμάσῃ τὴν τέχνην διὰ τῆς κιθάρης, τοῦ τσοάκις μὲν παραγωνορισθέντος, τσοάκις δὲ περιφρονηθέντος τούτου μουσικοῦ ὄργανου. Συνελάβομεν τότε τὴν ἀπόφασιν νὰ ἔλθωμεν ἐνταῦθα. Πόσον δ' ἐξοχος καλλιτέχνις ἐγένετο ἡ Δωροθέα, τοῦτο καὶ ὑμεῖς γνωρίζετε. Ἡ Δωροθέα σήμερον εἶναι πλουσία κόρη, ἐξασφαλίσασα πρὸ πολλοῦ τὸ μέλλον αὐτῆς. Ἀλλὰ τώρα ἔρχεσθε σεῖς καὶ εἰσέρπετε κρυφίως εἰς τὴν διψῶσαν ἔρωτος καρδίαν τῆς ἀγνῆς κόρης. Ποῖον λοιπὸν τέλος θὰ λάβῃ ἡ ὑπόθεσις αὕτη; Ὑμεῖς βεβαίως δὲν θὰ προβῆτε εἰς τὴν ἀπόφασιν νὰ λάβητε σύζυγον τυφλὴν κόρην.

«Καὶ φρονεῖτε, ὅτι ἡ δεσποινὶς Λερχενφῆλδ μὲ ἀγαπᾷ;» ἠρώτησα προσποιούμενος ἀδιαφορίαν, ἢν καὶ ἡ καρδιά μου σφοδρῶς ἐπάλλετο. Ὁ γέρον ἀντὶ πάσης ἀπαντήσεως ἔρριψεν ἐπ' ἐμοὶ ὑποπτὸν τι καὶ ἐταστικὸν βλέμμα, ἐξ οὗ κατενόησα ἀμέσως ὅτι οὐδεμίαν ἀμφιβολίαν εἶχε περὶ τῆς πρὸς ἐμὲ ἀγάπης τῆς Δωροθέας. Ἀναπηδήσας δὲ τότε ἔλαβον δι' ἀμφοτέρων τῶν χειρῶν μου τὴν λευκότερον κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ ἐφίλησα αὐτήν:

«ᾧ ἀγαθὲ καὶ λαμπρῷ ἀνθρώπῳ!» ἀνεφώνησα ἐν ἀγαλλιάσει «ἀγαπῶ τὴν Δωροθέαν· ἡ εὐτυχία αὐτῆς εἶναι καὶ ἰδική μου.» Σύρων δὲ αὐτὸν ἀπὸ τῆς χειρὸς ἔσπευσα πρὸς τὴν Δωροθέαν καὶ γονυπετῆς παρεκάλεσα αὐτὴν νὰ δεχθῇ τὴν χεῖρα καὶ τὴν καρδίαν μου. «ᾧ Μάξιμ, ἀκριβέ μου καὶ ἀγαπητέ μου Μάξιμ!» εἶπεν ὀλολύζουσα, «ἐλησμώνησας λοιπὸν ὅτι εἶμαι — τυφλή; Τοιαύτη τις εὐτυχία δὲν μοι εἶναι γεγραμμένη ὑπὸ τῆς μοίρας· διὰ σὲ δὲν θὰ ἦμην ἄλλο τι εἰ μὴ μόνον βᾶρος» — «Ὅχι, σὺ εἶσαι ἡ χαρὰ μου, σὺ ἐγεννήθης διὰ τὴν εὐτυχίαν μου» ἀνεφώνησα ἐν χαρᾷ περιπτυσσόμενος αὐτήν.

Μετὰ παρέλευσιν ὀλίγων ἡμερῶν ἀπεφασίσασα μὲν ἐγὼ, ἡ μνηστὴ μου καὶ ὁ κύριος Βάλλνερ νὰ ἐπανέλθωμεν εἰς Γερμανίαν, ἔνθα μετὰ ἓνα μῆνα ἀπὸ τῆς ἀφίξεώς μας ἐγενόμην ὁ εὐτυχὴς τῆς Δωροθέας σύζυγος.

Τὸν τάφον τῆς πρώτης συζύγου μου δὲν ἐπέσκεψθην πλέον. Ὅσάκις δ' ἀνελογιζόμενη πόσον ταχέως ἐλησμόνησα αὐτήν, ἠρυθρίων ἐξ αἰδοῦς. Ἄλλ' ἐν τούτοις κατὰ τὴν ἡμέραν τῶν γενεθλίων αὐτῆς ὑπὸ μεγάλης ἐπιθυμίας κατελήφθην ν' ἀναζητήσω τὸν ἐγκαταλελυμένον τάφον. Ὅτε δὲ τὸ τελευταῖον ἐπεσκέψθην τὸν τόπον τῆς ἀναπαύσεως τῆς πρώτης συζύγου μου, ἐγέλα μὲν καὶ πάλιν κυανοῦς καὶ αἴθριος ὁ οὐρανὸς καὶ ἦνθουν οἱ ὕακυνθοι, ἀλλ' ὁ ἥλιος ἔλαμπε νῦν ἐπὶ τῆς νεωστὶ πεπτωκυίας χιόνας, ἥτις ἐκάλυπτε τοὺς πέριξ λόφους, καὶ αἱ δύο καστανέαι ἀνυψοῦντο ἐκεῖ ἄφυλλοι, κεκαλυμμένοι ὑπὸ τῆς μαρμαριού-

σης χιόνας. Καὶ αὐτὸς ὁ μαῦρος σταυρὸς εἶχε περιβληθῆ λευκὸν χρῶμα.

«Ὡ νεκρὰ φύσις, νεναρκωμένη καὶ ψυχρά, καὶ ἐν τούτοις τόσον καθαρὰ!» εἶπον ἀναστενάζων. Αἴφνης δὲ πνοὴ ἀνέμου ἔθηκεν εἰς κίνησιν τοὺς κλάδους τῶν δένδρων, ἐξ ὧν μυριάδες λαμπυρίζοντων ἀστρείσκων κατέπεσαν ἐπὶ τῆς γῆς. Διὰ τῆς ἀργυροειδοῦς δὲ ταύτης μαρμαρυγῆς εἶδον νοερῶς ἐπὶ στιγμὴν τὸν τάφον ἐν τῇ λάμπει τοῦ ἔαρος ἐν τῷ μέσῳ θαλλόντων δένδρων καὶ εὐωδιαζόντων ἀνθῶν. «Ὡ φύσις καὶ ἄνθρωποι, ὅποσον εἴσθε εὐμετάβλητοι!» ἐψιθύρισα καὶ ἐπανήλθον οἴκαδε.

Ἐν Ὁδησῶ (κατὰ τὸ Γερμανικόν) Α. ΜΑΛΤΟΣ

ΑΙ ΤΑΥΡΟΜΑΧΙΑΙ

(Συνέχεια καὶ τέλος ἴδε σελ. 374)

Τὸ ἐπ' ἐμοὶ ὁμολογῶ ὅτι ἠσθάνομην τὴν καρδίαν μου περισφιγγομένην ὑπὸ χειρὸς ἀοράτου· οἱ μὴνιγγές μου ἔσφυζον, θερμοὶ δὲ καὶ παγεροὶ ἰδρωῖτες διέτρεχον τὴν ράχιν μου. Εἶνε μία τῶν σφοδροτάτων συγκινήσεων, ἐξ ὧσων ποτὲ ἐδοκίμασα.

Ἀντήχησαν ἀσθενεῖς τινες ἤχοι μουσικῆς, τὰ δύο ἐρυθροβαφῆ φύλλα τῆς θύρας ἀνεώχθησαν μετὰ πατάγου καὶ ὁ ταῦρος εἰσώρμησεν εἰς τὴν παλαίστραν, ἐνῶ ἐξερογγύνοντο οὐρανομήκεις ἐπευφημῖαι.

Ἦτο ζῶον ἐξάισιον, παμμέλαν σχεδόν, στιλπνόν, μὲ τράχηλον τεραστίως εὐτραφῆ, μὲ κέρατα δρεπανοειδῆ, αἰχμηρὰ καὶ στίλβοντα, μὲ πόδας ἰσχυροὺς, φέρων μετὰξὺ τῶν δύο ὤμων κόσσυμβον ἐκ ταινιῶν, προσκεκολλημένων εἰς τὸ δέρμα διὰ μικρᾶς καρφίδος. Ἐσταμάτησε πρὸς στιγμὴν, εἰσέπνευσε θορυβῶδῶς δις ἢ τρίς, τεθαμβημένος ἐκ τοῦ πολλοῦ φωτός, ἐκπληκτος ἐκ τοῦ θορύβου· εἶτα ἰδὼν τὸν πρῶτον πικαδῶρ ὥρμησε κατ' αὐτοῦ τροχάδην μετὰ μανιῶδους ὀρμῆς.

Ὁ οὐτωσὶ προσβληθεὶς πικαδῶρ ἦτο ὁ Σεβίλλια. Κρίνω ἀπραΐτητον νὰ περιγράψω ἐνταῦθα τὸν διάσημον τοῦτον ταυρομάχον, ὅστις εἶνε πράγματι ὁ τελειότατος τύπος τοῦ εἴδους του. Φαντάσθητε ἄνδρα τριακοντούτη περίπου, μεγάλωσμον, ἠράκλειον τὴν ῥώμην, ἠλιοκαῆ, ἔχοντα λαμπροὺς ὀφθαλμοὺς καὶ φυσιογνωμίαν ὁμοιάζουσαν μὲ τὴν τῶν Καισάρων τοῦ Τιτιανοῦ· ἡ ἔκφρασις τῆς εὐθύμου καὶ περιφρονητικῆς γαλήνης ἢ ἐπικρατοῦσα εἰς τοὺς χαρακτῆρας τῆς μορφῆς του καὶ ἡ στάσις του εἶχόν τι τὸ ἀληθῶς ἠρωϊκόν. Ἐφερε τὴν ἡμέραν ἐκεῖνην ἱμάτιον πορτοκαλλιόχρουν, ἀργυροκέντητον καὶ διάκοσμον δι' ἀργυρῶν σειρητιῶν, τὸ ὅποιον ἀπέμεινε διαγεγραμμένον εἰς τὴν μνήμην μου μετὰ ἀνεξάλειπτου ἀκοιβείας· κατεβίβασε τὴν αἰχμὴν τοῦ δό-

ρατός του καὶ ἔστη ἀναμμένων, ὑπέμεινε δὲ τὴν ἔφοδον τοῦ ταύρου τόσον νικηφόρως, ὥστε τὸ ἀτίθασσον ζῶον ἐκλονίσθη καὶ ἀντιπαρήλθεν ἀποφέρον τραῦμα, τὸ ὅποιον δὲν ἐβράδυνε νὰ βράδῶσῃ τὸ μέλαν δέρμα του διὰ ἐρυθρῶν σειρῶν. Ἐσταμάτησεν ἀμφιταλαντευόμενον ἐπὶ τινὰς στιγμάς, ἔπειτα δὲ ὥρμησε μετὰ διπλασίας λύπης κατὰ τοῦ δευτέρου πικαδῶρ, ἰσταμένου ὀλίγον τι ἀπωτέρω.

Ὁ Ἀντώνιος Ῥοδρίγες τοῦ κατέφευξεν ἰσχυρὸν διὰ τοῦ δόρατος κτύπημα, προξενήσαν καὶ δευτέρου τραῦμα πλησίον τοῦ πρώτου, διότι δὲν ἐπιτρέπεται εἰς ἄλλο μέρος ὁ τραυματισμὸς ἐκτός τῶν ὤμων· ἀλλ' ὁ ταῦρος ἐφόρμησε πάλιν κατ' αὐτοῦ μὲ τὴν κεφαλὴν κεκυφίαν καὶ ἐνέπηξεν ὀλόκληρον τὸ ἐν τῶν κεράτων του εἰς τὴν γαστέρα τοῦ ἵππου. Οἱ τσοῦλος προσέδραμον σείοντες τὸ ἐρυθρὸν ὕφασμα, τὸ δὲ ζῶον ἐκπλαγῆν, προσελκυσόμενον ἐκ τοῦ νέου ἐκεῖνου δελέκτος ἤρχισε νὰ τοὺς καταδιώκῃ μετὰ πάσης σπουδῆς· οἱ τσοῦλος ὅμως στηρίζοντες τὸν πόδα ἐπὶ τῆς προεξοχῆς, ἦν ἀνωτέρω ἀνέφερα, ἐπήδων γοργῶς ἄνωθεν τοῦ φραγμοῦ, καταλείποντες τὸ ζῶον λίαν ἐκπληκτον, διότι οὐδένα πλέον ἔβλεπεν.

Ἡ πληγὴ τοῦ κέρατος εἶχε διασχίσει τὴν κοιλίαν τοῦ ἵππου τοιουτοτρόπως, ὥστε τὰ ἐντόσθια του ἐξεχύνοντο καὶ ἐπιπτον σχεδόν χαμαί. Ἐνόμισα, ὅτι ὁ πικαδῶρ ἔμελλε ν' ἀποσυρῆθῃ, ἀλλ' ἠπατώμην· ἔφκασε τὸ ὀτίον του διὰ νὰ ἰδῇ ἂν τὸ τραῦμα ἦτο θανατηφόρον. Ὁ ἵππος ἦτο ξηλωμένος ἀπλῶς· τὸ τραῦμα, καίπερ φρικτὸν τὴν θέαν, ἦτο θεραπεύσιμον. Ἐπαναθέτονται τὰ ἐντόσθια ἐντὸς τῆς γαστρός, ῥάπτεται ἡ πληγὴ καὶ τὸ ταλαίπωρον ζῶον δύναται νὰ χρησιεῦσῃ καὶ δι' ἄλλον ἀνῶνα. Ἐκέντησεν αὐτὸν διὰ τοῦ πτερνιστήρος καὶ ὁ ἵππος μετὰ καλπασμοῦ κινηθεὶς ἐτοποθετήθη ὀλίγον τι περαιτέρω.